

Budapest, 2022. október 19.

Nyílt levél Magyarország Kormánya részére a megélhetési válság megállításához szükséges intézkedésekről

Tisztelt Miniszterelnök Úr!

Az európai munkavállalók példátlanul súlyos megélhetési válsággal néznek szembe. Az inflációt nem a bérek okozzák, a dolgozók a megélhetési válság elsődleges áldozatai, és különösképpen érintettek a rosszul fizetett, kiszolgáltatott helyzetű emberek.

A munkáltatóké és a kormányoké a felelősség, hogy megteszik-e a megélhetési válság leküzdéséhez szükséges lépéseket. Ezért a dolgozók és szakszervezeteik Európa-szerte követelik egy hat pontos, a válság leküzdését és a munkavállalókért működő gazdaság létrehozását célzó terv elfogadását.

Az EU-s energiaügyi miniszterek korábban a megfelelő irány felé tettek lépéseket, az intézkedéseik azonban túlságosan bátortalanok, így nem alkalmasak a megélhetési válság leküzdésére. Például a javasolt szolidaritási hozzájárulás köre túlságosan szűk, és még mindig nincs konkrét javaslat a Bizottságtól gázimport árának korlátozására.

Az európai szintű szociális intézkedések továbbra is hiányoznak, a tagállamok magukra maradtak a válság okozta kihívásokkal. Hiányzik továbbá a költségvetési problémákkal küzdő tagállamok pénzügyi támogatása is, amely lehetővé tenné a válságkezelő intézkedések meghozatalát.

Az Európai Tanács 2022. október 20-21-i ülésére tekintettel felszólítjuk a Kormányt, hogy helyezzen nyomást az Európai Unióra az alábbi, sürgős intézkedések meghozatalára:

1. Béremeléseket, amelyek elérik a megélhetési költségek növekedésének mértékét, és a termelésből igazságos részesedést jelentenek a munkavállalók számára! A **kollektív tárgyalásokat** elő kell segíteni, mivel a kollektív egyeztetés a leghatékonyabb eszköze az igazságos bérezés és a fenntartható gazdaság kialakításának.

2. Támogatást azoknak az embereknek, akik küzdenek a számláik, lakbérük kifizetésével és azzal, hogy ételt tegyenek az asztalra! Az élelemhez és a meleg otthonhoz való jog alapjog, amelyet meg kell védeni. A szegénységben élőkől nem várható el, hogy megfizethetetlen számlákat fizessenek. Ne lehessen senkinek az otthonában lekapcsolni az energiaszolgáltatást!

3. Ársapkákat, különösen az energiaszámlák költségeire, valamint az energia- és más vállalatok túlzott nyereségére kivetett szigorú adókat! A válsággal kapcsolatos spekulációk elkerülése érdekében egyéb intézkedések, például az osztalékfizetések visszaszorítása és az élelmiszerárakkal kapcsolatos spekuláció megakadályozása szükséges.

4. Nemzeti és európai válságellenes intézkedéseket a jövedelmek és a munkahelyek védelmére az ipari és a szolgáltatási szektorokban, valamint a közszférában! Ehhez az állások és a jövedelmek védelmére, valamint szociális intézkedések meghozatalára is szükség van.

5. Az EU energiapiacának működését át kell alakítani! Ismerjük el, hogy az energia közjó. A válság kiváltó okai például a zöld energiába való befektetések hiánya és a privatizáció. Fektessünk a valós okok kezelésébe!

6. Legyen helyük a szakszervezeteknek a válságkezelésben, a különböző intézkedéseket tervezzük és hajtsuk végre a szociális párbeszéden keresztül! Ez a bevált módszer a válság sikeres kezelésére.

A helyzet komolyságát és sürgősségét nem becsülhetjük le.

Mintegy 9,5 millió európai munkavállalónak már a megélhetési válság előtt is gondot okozott a rezsiköltségek kifizetése. Idén júliusig a gáz és az elektromos áram ára 38%-kal nőtt a megelőző évhez képest, az áremelkedés pedig folytatódik. Ez, valamint az élelmiszerek és más létszükségleti cikkek árának növekedése munkások millióit taszítja szegénységbe.

A minimálbérek reálértéke Európában átlagosan 4,8%-kal csökkent. Ez az évszázad legsúlyosabb visszaesése, amely már a legalapvetőbb szükségletek kielégítését is gyötrelmessé teszi milliók számára.

Mindeközben az állami nyugdíjak reálértékének összeomlása miatt idős emberek milliói süllyednek még mélyebbre az energiaszegénységben. Az Eurostat adatai szerint a 65 év felettek eddig is a legnagyobb valószínűséggel tartoztak azok közé, akiknek problémái voltak az energiaszámlák fizetésével, 2019-ben majdnem minden tizedik idős ember nem tudta megfelelően melegen tartani otthonát. Az energiaárak mostani emelkedése egyébként is erősebben sújtja az időseket, mivel ők több időt töltenek fűtendő otthonaikban. A helyzetet tovább rontja, hogy az állami nyugdíjak nem tartanak lépést az inflációval, vagyis az állami nyugdíjak reálértéke folyamatosan csökken.

Szükséges, hogy az Európai Tanács elismerje a megélhetési válság tényét, és terjessze elő az említett sürgős intézkedéseket, beleértve a nehézségekkel küzdő embereket célzó kifizetéseket és az európai válságellenes támogató intézkedéseket, valamint a munkahelyek, a jövedelmek védelmét és a szociális intézkedések finanszírozását.

A Kormány és az EU nem várhatja ölbe tett kézzel a válság végét. A tétlenség vagy a rossz válasz, például a kamatemelés, a fizetések befagyasztása vagy a sikertelen megszorítási politikához való visszatérés ára katasztrofális lesz.

Arra kérjük, vegye figyelembe a szakszervezeti követeléseket. Visszajelzését várva készséggel állunk rendelkezésére a további teendők kapcsán.

Az Európai Szakszervezeti Szövetség magyar tagszervezeteiként:

Csóti Csaba
Szakszervezetek Együttműködési Fóruma

Zlati Róbert
Magyar Szakszervezeti Szövetség